

บทที่ 3

ลักษณะการดำเนินงานของโรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาถึงการประยุกต์ใช้ต้นทุนกิจกรรมในสถานศึกษาเอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ต้นทุนกิจกรรม เพื่อศึกษาถึงแนวทางการประยุกต์ใช้ต้นทุนกิจกรรมในสถานศึกษาเอกชน ซึ่งดำเนินงานโดย โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย เชียงใหม่ นี้ผู้ศึกษาขอเสนอการดำเนินงานดังต่อไปนี้

3.1 ลักษณะการดำเนินงานของกิจการ

โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นสถานศึกษาเอกชนที่ ก่อตั้งโดย บริษัท อริยวิทย์ จำกัด ซึ่งเป็นนิติบุคคล มีสถานที่ตั้งอยู่ที่ 128 หมู่ 5 ถนนมหิดล ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีคุณวัชรระ ตันตราพันธ์ เป็นผู้บริหาร เริ่มเปิดดำเนินการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 มีทุนจดทะเบียน 300 ล้านบาท ในเนื้อที่ประมาณ 15 ไร่ มีอาคารสูง 5 ชั้น 2 หลัง ในปี 2545 มีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 393,417,405.89 บาท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 เมษายน 2545 (รอบระยะเวลาบัญชี 1 พฤษภาคม 2544 -30 เมษายน 2545) ขาดทุนสุทธิ 5,985,477.14 บาท

การดำเนินงานของโรงเรียนฯ ในปัจจุบัน แบ่งการบริหารออกเป็น 4 ฝ่าย คือ

1. ฝ่ายวิชาการ
2. ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
3. ฝ่ายบริหาร
4. ฝ่ายกิจการนักศึกษา

ในแต่ละฝ่ายจะแบ่งงานเป็นแผนกวิชาหรือแผนกงาน โดยทั้งฝ่ายและแผนกฯ มีผู้บริหารระดับฝ่ายฯ ระดับแผนกฯ เป็นผู้กำกับดูแลรับผิดชอบ มีอำนาจในการบริหารงานในฝ่ายในแผนกฯ ครบวงจร คือ ตั้งแต่การวางแผนไปจนถึงการประเมินผลและการรายงานผล

ในการบริหารงานของโรงเรียนฯ เน้นการทำงานเป็นทีม ควบคุมคุณภาพทุกขั้นตอน ให้มีการสื่อสารสองทาง และให้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ สำหรับการเตรียมพร้อมในการขยายการบริหารโรงเรียนได้ดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้เปิดสอนทั้งระดับ ป.ว.ช. และ ป.ว.ส. รวม 10 สาขาวิชา มีจุดเน้นให้ผู้ศึกษานำความรู้ไปศึกษาต่อ คือคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จะได้ถึง 90 เปอร์เซ็นต์จากผู้สำเร็จทั้งหมด (ตารางประกอบดังนี้)

ตารางที่ 3.1 สถิตินักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย ประจำปีการศึกษา 2544

ระดับ/แผนก	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา	ศึกษาต่อสถาบันรัฐบาล	ศึกษาต่อสถาบันเอกชน	ประกอบอาชีพ	อื่นๆ (รอศึกษาต่อ, ติดต่oไม่ได้)
ปวช.					
ช่างไฟฟ้ากำลัง	27	22	5	-	-
ช่างอิเล็กทรอนิกส์	47	26	15	3	2
ช่างยนต์	52	25	17	1	10
ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม	13	9	1	1	2
รวม	139	82	38	5	14
ปวส.					
ช่างไฟฟ้ากำลัง	10	-	-	5	5
ช่างอิเล็กทรอนิกส์	10	3	2	1	4
ช่างยนต์	16	1	1	1	13
ช่างโยธา	21	1	10	7	3
ช่างเทคโนโลยีคอมฯ	21	9	3	4	5
ช่างเทคนิคอุตสาหกรรม	16	1	4	2	9
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	28	5	10	4	9
รวม	122	20	30	24	48

ที่มา : สารเทคโนโลยีเอเชีย ปีที่ 3 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนสิงหาคม-ธันวาคม 2545

ในการดำเนินงานด้านการบริหาร ผู้บริหารได้ลงทุนก่อสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ ซึ่งเป็นอาคารเรียนวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ เพื่อรองรับนักศึกษา ในงบประมาณ 50 ล้านบาท โดยอาคารสูง 7 ชั้น แบ่งเป็นห้องเรียน ประกอบด้วยห้องปฏิบัติการด้านอิเล็กทรอนิกส์ ห้องปฏิบัติการไฟฟ้า ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการช่างเทคนิคพื้นฐาน ห้องประชุมสัมมนาด้วยระบบคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังจะเป็นห้องพักอาจารย์ ห้องสัมมนาการสำหรับนักศึกษาเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ

แต่ผู้บริหารระดับสูงมีข้อมูลสารสนเทศที่ไม่เพียงพอสำหรับจะนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจว่าควรจะขยายหรือเลิกสำหรับการเรียนการสอนในสาขาวิชาใด เพราะการรวบรวมข้อมูลทางบัญชีของโรงเรียนในปัจจุบัน ยังใช้การรวบรวมข้อมูลต้นทุนในระบบต้นทุนมาตรฐานเดิมอยู่ ทำให้มองเห็นเพียงภาพรวมเท่านั้น แต่ไม่สามารถมองเห็นภาพของข้อมูลผลตอบแทนและต้นทุนของแต่ละสาขาวิชาได้ ทำให้ข้อมูลที่มีอยู่ไม่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารแก่ผู้บริหารระดับสูงได้เท่าที่ควร

3.2 โครงสร้างขององค์กร

แสดงในตารางที่ 3.1 โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนบุคลากรจำนวนทั้งสิ้น 117 คน คือเป็นผู้บริหารจำนวน 5 คน อาจารย์จำนวน 74 คน เจ้าหน้าที่ 26 คน พนักงาน 12 คน ในรูปแบบการดำเนินการของโรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่ มีการแบ่งโครงสร้างออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักศึกษา โดยอาจารย์หัวหน้าฝ่ายต่างๆ จะขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการและอาจารย์ใหญ่ ซึ่งจะคอยกำกับดูแลการทำงานของอาจารย์ หัวหน้าฝ่ายต่างๆทั้งหมดในด้านการปฏิบัติงานและการดำเนินการไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ โดยฝ่ายต่างๆ จะแบ่งออกเป็นงานย่อยคือ

1. ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา แบ่งออกเป็น 11 งาน คือ

- งานการเงิน มีหน้าที่ ดูแลควบคุมการเงิน
- งานบัญชี มีหน้าที่จัดทำบัญชี รวมถึงการจัดการด้านภาษีอากร
- งานพัสดุ มีหน้าที่ควบคุมพัสดุสิ่งของเครื่องใช้ จัดสรรสิ่งของเครื่องใช้ ตลอดจนควบคุมทำบัญชีแยกหมวดหมู่การเข้า ออกพัสดุ
- งานจัดซื้อจัดจ้าง มีหน้าที่จัดหา จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมของโรงเรียนฯ
- งานอาคารสถานที่ มีหน้าที่ดูแลอาคารสถานที่ ความปลอดภัย บรรยากาศการจัดสถานที่ตามวาระและโอกาสต่างๆ
- งานห้องสมุด มีหน้าที่ จัดหาหนังสือ คัดเลือก แยกหมวดหมู่ ประเภทหนังสือ ตลอดจนทำดัชนีและจัดหาโปรแกรมที่ใช้สำหรับการค้นหาหนังสือในห้องสมุด
- งานประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่จัดการ โฆษณา ประชาสัมพันธ์กิจการให้บุคคลภายใน รับรู้ข่าวสารของโรงเรียนฯ และบุคคลภายนอกได้ทราบถึงการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน
- งานบุคคล มีหน้าที่ จัดหา คัดเลือก ควบคุม บุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามนโยบาย
- งานเอกสารการพิมพ์ มีหน้าที่ จัดเตรียมเอกสารที่จะใช้ ตรวจสอบ การแนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน หรือเอกสารต่างๆ ที่โรงเรียนฯ ต้องจัดหา
- งานศูนย์ข้อมูล มีหน้าที่ ให้บริการข้อมูลในเรื่องต่างๆ ตามที่บุคลากรต้องการทราบ เป็นแหล่งข้อมูล ประวัติการศึกษา รายละเอียดต่างๆ อาจเก็บเป็นเอกสาร และจัดเก็บโดยใช้คอมพิวเตอร์เข้าช่วยในการรวบรวม ค้นหาได้ง่ายขึ้น

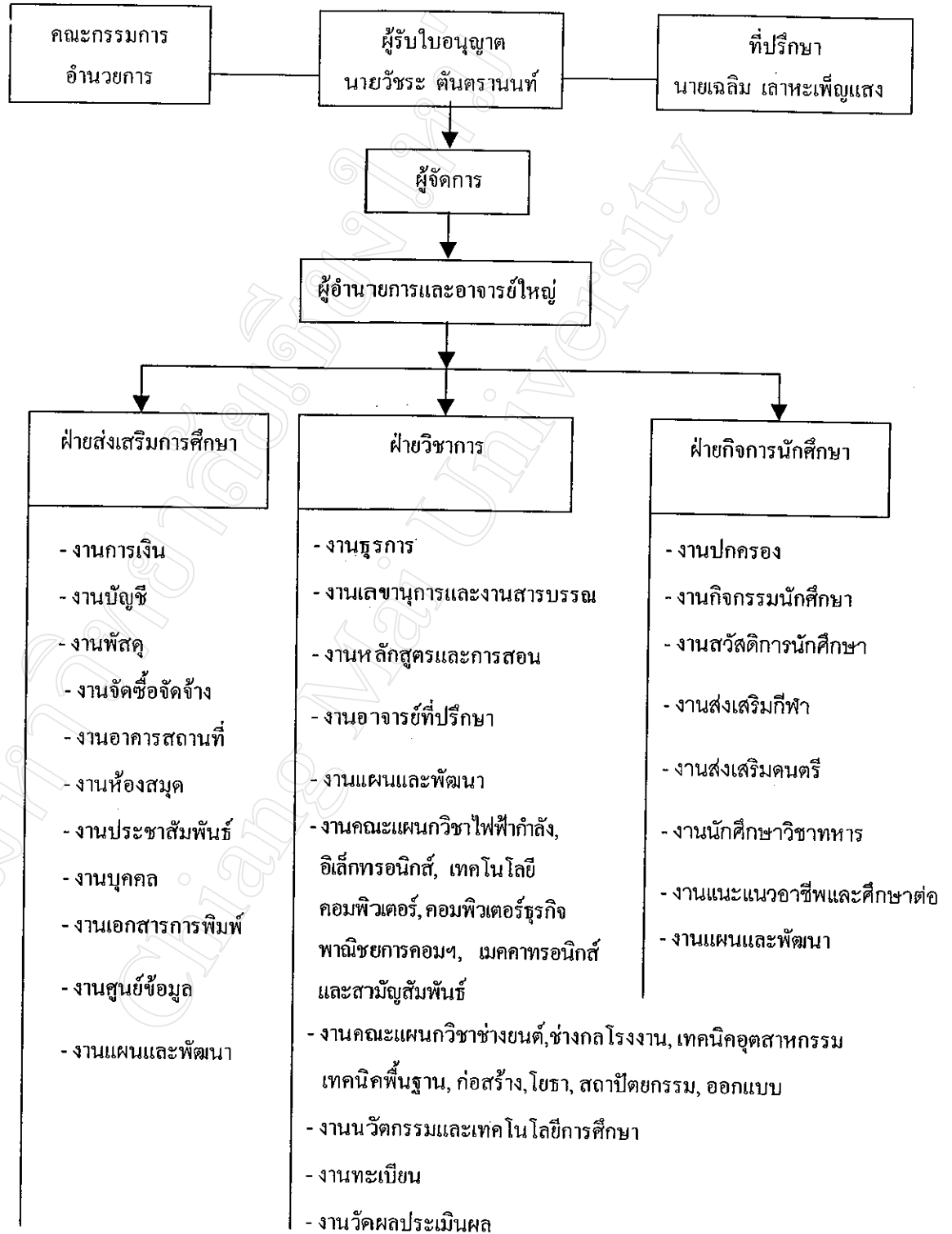
- งานแผนและพัฒนา มีหน้าที่ กำหนดแผนงาน พิจารณากิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนฯ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

2. ฝ่ายวิชาการ แบ่งออกเป็น 10 งาน คือ

- งานธุรการ มีหน้าที่ดูแลเอกสารเข้า-ออกในฝ่ายวิชาการ
- งานเลขานุการและงานสารบรรณ มีหน้าที่ช่วยกรองประเภทจัดเอกสารและจัดเก็บไว้ในฝ่ายได้สามารถค้นหา ใช้ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว
- งานหลักสูตรและการสอน ทำหน้าที่ กำหนดหลักสูตรและการเรียนการสอนของบุคลากรให้เหมาะสมกับตำแหน่ง ความรับผิดชอบ
- งานอาจารย์ที่ปรึกษา มีหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ
- งานแผนและพัฒนา มีหน้าที่กำหนดแผนงาน พิจารณากิจกรรมต่างๆ ในฝ่ายวิชาการ
- งานคณะแผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง, อิเล็กทรอนิกส์, เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ, พาณิชยการคอมพิวเตอร์, แมคคาทรอนิกส์ และสามัญสัมพันธ์ มีหน้าที่จัดเตรียมการเรียนการสอนในแผนกวิชาดังกล่าว ให้เป็นไปตามนโยบายของโรงเรียนฯ
- งานคณะแผนกวิชาช่างยนต์,ช่างกลโรงงาน, เทคนิคอุตสาหกรรม, เทคนิคพื้นฐาน, ก่อสร้าง,โยธา, สถาปัตยกรรม, ออกแบบ มีหน้าที่ จัดเตรียมการเรียนการสอนในแผนกวิชาดังกล่าว ให้เป็นไปตามนโยบายของโรงเรียนฯ
- งานนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา มีหน้าที่ จัดหาอุปกรณ์ ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับความก้าวหน้าไกลของเทคโนโลยีการศึกษา มาเพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษาเป็นแนวทางแก่นักศึกษาในการสามารถใช้เทคโนโลยีในการศึกษาตามที่ตนมุ่งหวังได้ประโยชน์สูงสุด
- งานทะเบียน มีหน้าที่ ควบคุมดูแลข้อมูลทะเบียน ออกเอกสารสำคัญในการเรียนและควบคุมเอกสารให้มีความเรียบร้อย เป็นปัจจุบัน พร้อมใช้งาน
- งานวัดผลประเมินผล มีหน้าที่ ประเมินผลการเรียน ออกเกรด ประกาศผลการศึกษาของนักศึกษา

3. ฝ่ายกิจการนักศึกษา แบ่งออกเป็น 8 งาน

- งานปกครอง มีหน้าที่ ควบคุมจัดระเบียบ ออกกฎเกณฑ์ให้นักศึกษาได้ทราบ และถือปฏิบัติ
- งานกิจกรรมนักศึกษา มีหน้าที่ควบคุมจัดการกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนทั้ง กิจกรรมประจำ เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬาประจำปี การจัดตั้งคัดเลือกตัวแทน กิจกรรมนักศึกษา ประธานนักศึกษาต่างๆ และกิจกรรมพิเศษเฉพาะ เช่น การรณรงค์เรื่องยาเสพติด เป็นต้น
- งานสวัสดิการนักศึกษา มีหน้าที่จัดหาสิ่งของ สิ่งจำเป็นต่างๆ ในการให้นักศึกษา ได้มีสวัสดิการ เช่น จัดหาน้ำดื่มสะอาดในจุดต่างๆ จัดห้องพยาบาลและยา สำหรับผู้ป่วย
- งานส่งเสริมกีฬา มีหน้าที่ จัดหาอุปกรณ์กีฬา และส่งเสริมให้มีการเล่นกีฬา ประเภทต่างๆ ตลอดจนจัดการแข่งขันกีฬา เป็นต้น
- งานส่งเสริมดนตรี มีหน้าที่จัดหาเครื่องดนตรี ตลอดจนส่งเสริมให้มีการสอน การเล่นดนตรีประเภทต่างๆ
- งานนักศึกษาวิชาทหาร มีหน้าที่ จัดให้มีการสมัครเข้าเป็นนักศึกษาวิชาทหาร จัดหาเครื่องแบบ ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมของนักศึกษาวิชาทหาร
- งานแนะแนวอาชีพและศึกษาต่อ มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาที่จะจบการ ศึกษาและเข้าทำงานหรือเรียนต่อในสาขาที่ตนถนัด
- งานแผนและพัฒนา มีหน้าที่กำหนดแผนงาน พิจารณากิจกรรมต่างๆ ของฝ่าย กิจการนักศึกษา ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

ภาพที่ 3.1 แสดงโครงสร้างองค์กรของ โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่ (ปรับปรุง เมษายน 2545)

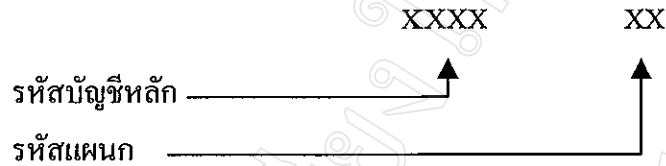
3.3 ระบบต้นทุนของโรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจุบัน บริษัท อริยวิทย์ จำกัด (โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย) ได้ใช้ระบบบัญชีแบบเดิม (Traditional Cost System) ในการรวบรวมข้อมูลทางบัญชี และสรุปในบัญชีแยกประเภท ซึ่งบัญชีแยกประเภทนี้ ถ้าเป็นค่าใช้จ่ายที่สามารถระบุได้ว่าเป็นค่าใช้จ่ายของสาขาวิชาใด ทางโรงเรียนก็จะบันทึกเข้าไปในรหัสบัญชีแยกประเภทของสาขานั้น ๆ ที่ไม่สามารถระบุได้ก็จะนำไปบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายที่ถือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนกลาง ซึ่งค่าใช้จ่ายที่ถือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนกลางเหล่านี้ ก็ไม่ได้มีการปันส่วนเข้าไปในแต่ละสาขาวิชาแต่อย่างใด ถึงกระนั้นทางโรงเรียนก็ยังมิได้มีการคำนวณต้นทุนต่อหน่วยนักศึกษาแต่อย่างใด จะจัดทำเพียงงบการเงินคืองบดุลและงบกำไรขาดทุนที่แสดงให้เห็นทราบถึงกำไรหรือขาดทุนของโรงเรียนโดยรวมเท่านั้น

เห็นได้ว่าระบบบัญชีเดิมให้ความสำคัญกับการคำนวณต้นทุนเพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดทำงบการเงิน และไม่มีรูปแบบที่สามารถสนองหรือแสดงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของบริษัทอริยวิทย์ได้ แต่ระบบต้นทุนกิจกรรมที่แท้จริงของการบริการเพื่อใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อตั้งราคาค่าเล่าเรียน และเน้นที่การวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดต้นทุนกิจกรรม เมื่อทราบสาเหตุของการเกิดต้นทุนแล้วจึงนำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจกรรมนั้นๆ และเป็นแนวทางในการควบคุมหรือลดต้นทุนอันจะนำไปสู่การพัฒนาโดยรวมของกิจการ การที่ผู้ศึกษาได้นำเสนอระบบต้นทุนกิจกรรมก็เพื่อจะทำให้กิจการสามารถคำนวณต้นทุนต่อกิจกรรมจนถึงคำนวณต้นทุนรวมต่อหน่วยนักศึกษา โดยคำนวณจากต้นทุนรวมต่อกิจกรรม เฉลี่ยด้วยจำนวนของตัวผลิตภัณฑ์ต้นทุนหรือจำนวนของตัววัดผลการปฏิบัติงานหรือจำนวนนักศึกษา เช่น กิจกรรมการฝึกอบรมของแผนกอาจมีต้นทุนต่อกิจกรรม 9,000.- บาท มีการอบรมซึ่งเป็นการวัดผลการปฏิบัติงานได้จำนวน 3 ครั้ง ต้นทุนต่อหน่วยการฝึกอบรมจะเท่ากับ 3,000.- บาทต่อครั้ง ซึ่งสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานได้โดยเปรียบเทียบกับต้นทุนการฝึกอบรมในข้อห้วงเดียวกันกับกิจการอื่นก็จะสามารถทราบได้ว่า โรงเรียนฯ ควรจะจัดการฝึกอบรมหัวข้อดังกล่าวหรือจ้างบุคคลภายนอก และหากต้องการควบคุมก็สามารถจะควบคุมได้โดยการจัดทำงบประมาณตามระบบต้นทุนกิจกรรมแล้วทำการเปรียบเทียบว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างจากประมาณการไว้หรือไม่ จากตัวอย่างข้างต้นจึงเป็นเหตุให้ผู้ศึกษาเห็นว่าระบบต้นทุนกิจกรรมเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการควบคุมหรือเพื่อลดต้นทุนของกิจการ โดยจำเป็นต้องใช้ระบบดังกล่าวเพื่อคำนวณหาต้นทุนการเรียนการสอนต่อหน่วย ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบปัญหาและสามารถนำไปวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 โครงสร้างรหัสบัญชี

โครงสร้างรหัสบัญชีที่ โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่ ใช้อยู่ในปัจจุบัน สามารถกำหนดรหัสต่างๆ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. รหัสบัญชี (Account Code)

เป็นรหัสบัญชีแยกประเภท ประกอบด้วย รหัสหลัก (Main Code) 4 ตัวอักษร (Digits) ดังนี้

รหัสหลัก	หมายถึง	บัญชี
1000 - 1999	หมายถึง	สินทรัพย์
2000 - 2999	“	หนี้สิน
3000 - 3999	“	ทุนและส่วนของผู้ถือหุ้น
4000 - 4999	“	รายได้
5000 - 5999	“	ค่าใช้จ่าย
6000 - 6999	“	ดอกเบี้ยจ่าย
7000 - 7999	“	รายได้/ค่าใช้จ่ายอื่น
8000 - 8999	“	ภาษีเงินได้นิติบุคคล
9000 - 9999	“	บัญชีอื่น

2. รหัสแผนก (Section Code/Department)

เป็นรหัสที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถแยกแยะรายการค่าใช้จ่ายต่างๆ ออกตามแต่ละแผนกหรือที่เรียกว่า รายงานตามความรับผิดชอบ (Responsibility Report) โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่ ได้แยกหัสนี้ออกเป็น 13 รหัส โดยแยกเป็นส่วนกลางและแผนกอีก 12 แผนกคือ

รหัส	แผนก
01	ส่วนกลาง
02	ก่อสร้าง
03	อิเล็กทรอนิกส์
04	เทคนิคสถาปัตยกรรม
05	ไฟฟ้า
06	ช่างกลโรงงาน
07	โยธา
08	เทคนิคอุตสาหกรรม
09	เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
10	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
11	พาณิชย์การคอมพิวเตอร์
12	แมคคาทรอนิกส์
13	ออกแบบผลิตภัณฑ์